

הכוח האנושי הביצועי פיקד על החטיבות הקרביות של צה"ל. איש לא היה מוכן להוציא מפקד מעולה משורות הלוחמים בחזית, כדי להפקידו על שרות שנראה באותו רגע כבעל חשיבות מיטבית. ואילו שוטרי המנדט הוותיקים היו בלתי-פופולאריים.

כך נפלה הירידה ליד אנשים שלא נראו חיוניים לצה"ל. יחזקאל סהר. עמוס בן-גוריון.

אנשים לא ידעו מקצועי כלשהו; ללא כושר-מנהיגות והשפעה חינוכית. ללא אותה אישיות שאיפשרה לעשרות מפקדי חטיבות וגדודים — מיצחק שדה ועד שמעון אבידן, מיגאל אלון ועד חיים לסקוב — להטביע את חותמם על אנשיהם.

יחזקאל סהר איננו אדם רע. הוא פשוט חלש-אופי. בגלל חולשת-אופי זו הניח לעוזריו ולסגנים, כמו עמוס בן-גוריון, לעשות במשטרה ככל העולה על רוחם חסרת-האחריות. בגלל חולשת-אופי זו נגרה, לאחר מכן, לשבועות-שקר ולמעשי-נבלה.

מוכן שלא עלה על דעתו של איש כזה לגשת לתפקידו, ביום הראשון, ביראת-כבוד. הוא לא היה מסוגל לשאול את עצמו: איך אעצב את דמות הגוף שהוטל עלי להקימו? מה צריכה להיות דמותה של משטרה ישראלית, דמותו של שוטר ישראלי? הוא לא היה מסוגל למשוך לשורות את החומר האנושי המצויין שהשתחרר כעבור זמן קצר משורות הלוחמים — בני-משקים, בני-מושבות, אנשי-פלמ"ח, מצטייני-הקרבנות. הוא גם לא היה מסוגל לחום על תנאי-שרות, על רמת-שכר, שיכלו להפוך את המשטרה מלכתחילה לשרות לאומי מקצועי, מכובד ומושך.

תחת זאת נמשך לבו של סהר אחרי השחיץ והרושם. הוא תכנן כובעי-פאר וסימני-דרגות, לחם על המספר 1 האדום למכונית, ועל מקום-הניהיג מכובד במיוחד ליד המטה. כעבור שבוע שנים כבר היתה האווירה במשטרה מורעלת ללא תקנה. השחיתות והאינטריות השתוללו בשורותיה. הקצינים חשדו איש ברעהו, השוטרים בזו לקצינים. וכולם צדקו.

אותה גישה פאסיבית הכתיבה לנחמיאס את גישתו לטרור הדתי. רק לא לריב. רק לא ליצור אויבים שיוכלו להפריע, בכוא היום, לכניסתו לממשלה.

לכן לא עשה דבר לגילוי יוסלה שוחמאכר, ואף ביקש רישומית מבית-המשפט לשחררו מן החובה למלא אחרי מצוות החוק. לכן לא החניק את ההשתוללות בירושלים בעודה באיבה. לכן הפסיק את חקירת פרשת שפיגל ברגע המכריע.

אותה גישה הנחתה אותו בכל שאר השטחים, ללא יוצא מן הכלל. הוא לא היה מוכן להרעיש עולמות לשם העלאת השכר של השוטרים. הוא התחמק מכל מאבק אמיתי ציבורי שהיה דרוש לשם שיפור התנאים במשטרה.

בקיצור: הוא שיחרר את המשטרה מן הגילויים השלייליים ביותר של תקופת סהר. אבל הוא לא הקים משטרה חדשה.

„קו המשטרה“ כתוב על הקורה שהוצבה לפני הקונסוליה הישראלית בניו-יורק, יחד עם ההוראה: „אל תעברו“ היא הרתיעה את הספנינטס. הסיסמות אומרות: „אין מקום לשמד בארץ הקודש“, „הפסיקו את הפוגרומים“.

ובינתיים ירד המוראל. קצינים בכירים וצוערים נוסטים את השרות בהמוניהם, כאוניה טובעת. השוטרים שנשארו — ביניהם אנשים מצויינים, אהודים וטובי-רצון — נדבקו בפאסיביות של מפקדם הראשי. היעילות פוחתת בהתמדה, והקרת הציבור יורדת לאפס.

„מר נזמייאט לא יפרוש“

ר שבוע פירסם אחד הכתבים, איש-חטותם של קצינים בכירים, כי יוסף נחמיאס עומד לפרוש מן המשטרה, ולקבל לידו תפקיד חשוב אחר. דוברו של נחמיאס מיהר להכחיש את הידיעה. למר נחמיאס „אין תוכנית לפרוש בעתיד הנראה לעין“, אמר, אם כי „אין לשער שדעת המפקח לסיים את הקאריירה שלו בתפקידו הנוכחי.“

יש להצטער על הכחשה זו. הצויה השני מסביר את הצער על הצויה הראשון.

כי המשטרה זקוקה לאדם המוכן למסור לה את חייו. שאינו חולם על קאריירה אחרת. המשטרה זקוקה — היום יותר מאשר אי-פעם — להתחלה חדשה. משטרה חדשה. הווה אומר: מפקח כללי חדש.

„אנחנו מתחילים מחדש!“

א יזה מפקח? בעל אילו תכונות? דומני כי דמותו של האיש הדרוש מתבקשת מניחות המצב וסיביותו.

דרוש אדם שעצם בואו יבשר לכל: אנחנו מתחילים מחדש.

שעצם בואו יבשר לכל שוטר: נסתיימה תקופת החוכמות, האינטריגות, החשבונות, הפאסיביות, הפוילה לצדדים. מהיום מתחילה העבודה המקצועית. מהיום יקבע החוק. דרוש אדם בעל אישיות מחנכת, בעל INTEGRITY בלתי-מתפשרת, בעל כושר-מנהיגות. מסקד מלידה שיש בכוחו להדביק את המשטרה בכשוננו העצמי, להזקיף את קומתה, לחשל את אופייה. אדם שגם אחרון השוטרים ירגיש בכל רגע בקיומו.

אדם שיחזיר למשטרה את רוחיהצוות, את גאווה-היחידה, שידרוש מן הקצינים והשוטרים את המכסימום — אך שיילחם גם למען רמת-שכרם ותנאי-עבודתם.

אדם שלא יהיה כדור-מישחק בידי קואליציה זו או אחרת, שלא יהיה נתון להשפעות צדדיות, שיהנה מאמון הכלל (ותהיה השקפתו הפוליטית האישית כאשר תהיה). אדם שיסלק מן המשטרה את היסודות הבלתי-יעילים, שימריץ ויעלה את הכוחות הטובים החבויים בה כיום, שישים קץ לגשירה ושימשוך למשטרה כוח-אדם מעולה חדש.

האדם הנכון למקום הנכון

מניין לוקחים איש כזה? האם בכלל עוד קיימת דמות כזאת במדינה?

בימים האחרונים ערכנו מחקר קטן. הכינונו רשימה של כל השמות האפשריים, הבאים איכשהו בחשבון. מחקנו בה שם אחרי שם, מסיבה זו או אחרת, עד שהגענו לשמו של איש אחד הנראה כמתאים בדיוק לצרכים המפורטים.

שוחחנו עם שוטרים. הזכרנו את השמות השונים. אף אחד מן השמות לא הוציא אותם מן האפסטיה, לא עורר תגובה וזלת משיכת-כתפיים. עד שהגענו לאותו שם. הוא הדליק ניצוץ ריגעי, והערות כגון: „כן, אילו הוא היה בא...“

שם האיש: חיים לסקוב.

איננו מוילול בתפקידו הנוכחי של לסקוב, כמנהל רשות-הנמלים. אבל נידמה לי כי הנמלים הטובים ביותר לא יעזרו למדינה שאין לה משטרה הראויה לשמה.

איננו יודע אם לסקוב היה שם לקראת תפקיד כזה, או אם היה מוכן לקבלו. אבל אני יודע שאפשר להכריח איש כמו לסקוב. הוא יקבל מרות לאומית.

מעולם לא זעק תפקיד מפויים בצורה כה ברורה לאיש מפויים. מעולם לא בלט במידה כזאת, בעת הזכרת שמו של איש, שזהו „האדם הנכון במקום הנכון“.

א ני מאחל כל טוב ליוסף נחמיאס. אני רוחש לו אהדה רבה. אשמח לברכו בתפקיד חדש, הראוי לכשרונותיו — כשגריר ישראל בבירה חשובה, או אף כשר בממשלה. אבל מתפקידו הנוכחי מוטב לו לפרוש — לטובת המשטרה ולטובתו שלו.

המדינה זקוקה למשטרה חדשה. המשטרה זקוקה לאדם חדש.

שני מפקדים חיים לסקוב (ימין) ליד יחזקאל סהר. בעוד שסהר נושא באחריות העיקרית לאסון שפקד את משטרת ישראל, נחשב לסקוב לאיש היחיד המתאים לרשת את מקומו של יוסף נחמיאס, יורשו של סהר, כמפקח-ל.

כזה היה המצב כאשר הצלחנו, סוף-סוף, לסלק את יחזקאל סהר ולחסום את דרכו של עמוס בן-גוריון. אני גאה על שאנו רשאים להשתמש במיקרה זה בגוף ראשון. הכשרנו את הקרקע לשינוי קיצוני. פתחנו את הדרך לאיש חדש.

אנאטווייה של כשלון

ר מפקח בא. קידמנו את פניו בברכה חמה. היום עלינו לנחח מדוע לא הצליח בתפקידו.

יוסף נחמיאס הוא אדם סימפטי מאד. הוא פיקח. הוא הגון. יש לו הרבה חן. דומני כי סיבת כשלונו נעוצה בגישתו לתפקיד.

אחרי החורבן של יחזקאל סהר היתה המשטרה זקוקה למהפכה. לא לרפורמה, לא לחיקונים פה ושם, לא לשיפוץ.

היא היתה זקוקה להתחלה חדשה.

האיש החדש היה צריך להיות בנאי, המקים בנין מן היסוד, לא טיח המכסה את הבקעים. בקיצור: היה דרוש אדם המוכן להקדיש את כל חייו למשטרה, אדם שיראה את מפעל חייו בבניית משטרה חדשה.

יוסף נחמיאס לא היה כזה.

הוא ראה בתפקידו כראש המשטרה כראש שלב-מעבר בקאריירה שלו. אין ספק כי היה מוכן להתמסר לתפקידו ברצון טוב וכמיטב יכולתו. אבל תוכניתו האישית קבעו תחום למעשיו. כאיש-חסותו של שמעון פרס, יכול היה לקחת לקאריירה דיפלומטית מושכת, אחרי גיבושן הכת הבטחוניסטית. הוא יכול היה לשאת את עינו אל תפקיד שגריר ישראל בפאריס, למשל — עיר בה כיהן קודם לכן כראש משלחת משרד-הבטחון. כספרדי, ואיש-ממא"י מובהק, יכול היה לקחת לרשת, בכוא היום, את תפקידו של בכור שיטריה, להיות לשר בממשלה.

מימוש תקוות אלה לא חייב הצלחה מזהירה במשטרה. אבל הוא חייב שלא יריב עם שום גורם חשוב, שלא ידרוך על יבלות חשובות, שלא יהיה מעורב בשערוריות ציבוריות.

כל זה חייב מראש גישה פאסיבית לתפקיד. לא להרגיז. לא לעורר רעש. לא להסתבך.

אולי אין זו גישה פסולה, במצב נורמלי. אבל היא היתה פסולה בהחלט כאשר היתה המשטרה זקוקה להתחלה חדשה, לשינוי יסודי.

לא לריב, לא להרגיז

ר דבר בלבט ביחסו של המפקח החדש לעמוס בן-גוריון. היה זה, אולי, המיבחן הקובע.

עמוס הוכתם קשה במשפטים ובגילויים העתונאיים. הוא איבד את אמון השוטרים. אדם תקיף יותר מנחמיאס, בעל גישה אחרת. היה תובע יד חופשית, כתנאי בלי-עבור לקבלת התפקיד. בין השאר היה עומד על כך שעמוס יתפטר, ויקבל תפקיד מכובד אחר. אבל לעמוס יש אבא. ועם פכא-שידיריב לא היה לנחמיאס כדאי לריב. לכן מסר נחמיאס לעמוס את המחוז הגדול ביותר, החשוב ביותר, של משטרת ישראל. שם עסק עמוס שורה של מיבצעי ראוה וסרק, בניסיון גואש להחזיר לעצמו את יוקרתו האבודה. עם גידול כנופשיה של קלגסים, שהיו מסורים לו אישית. ובינתיים הפכה משטרת חל-אביב לחל-חברות.

נחמיאס ידע כל זאת. הוא רצה להרחיק את עמוס. אבל הוא לא העז. עמוס הלך רק אחרי שהזקן הורחק מן השלטון. זה היה מאוחר מדי.